בית ישראל (רוז'ין) — חזון נחום

א. אדמו"ר הה"צ עיר וקדיש טמיר ונעלם מו"ה מנחם נחום זצלל"ה משטיפינעשט זי"ע. דרכו הי' נעלה בקודש בר אלהין פה מפיק מרגליות בשיחות נאות נאדרים בקודש. לא פסק חוכי מפום ממלל רברבין ואבי' אדמו"ר מרוזין זי"ע אמר עלי' שלולא השחוק שלו שהי' רגיל בזה הי' נשרף מגודל אש היראה שהי' לו ובחר לשבת לו בארץ מאלדאווי ושם מנוחתו כבוד30 ושמעתי בשם אחד מפרי הצדיקים שע"כ בחר למושב לו בארץ וואלאחיי מחמת שהנגונים שמנגנים בני הארץ ההיא הם בדרך יללה. כי שם הרגיעה הקליפה ששמה ילל כידוע והוא הי' דרכו לשחק שהוא ההיפך מיללה בכדי לבטל הקליפה הזאת: עוד אמר עליו אבי' הק' שהוא בבחי' נתיב לא ידעו עיט (איוב ב"ח ז') ותרגום אנקלוס שם שביל אילן חי' דלא חכמי' ס"מ וכו' עיי"ש:

ב. שמעתי ממשמשו של הה"צ ר' יוסלי מראדוויל זלל"ה שהי' עם הה"צ הנ"ל. בהיכל קדשו של אדמו"ר משטיפינעשט בעת שהעלה עשן ממקטורת הציגאר. והה"צ ר' יוסלי עמד מנגד והתבונן. על ענין העישון הציגאר. שהי' בעבודה ודביקות גדול'. וצוה למשמשו שיקח נייר נקי ויאסוף את האפר הנופל מהציגאר ויקחהו לביתו עבור בתו שצריכה לרפואה. ואח"כ אמר שהתבונן שבעישון הציגאר כיון הכונות מהקטרת הקרבנות ואם הי' מייגע א"ע הי' יכול לדעת באיזה קרבן הוא עומד31 הגאה"ק הרי"מ מגור בעהמ"ח חידושי הרי"מ זלל"ה נתראה עם הרב הגאון ר' בעריש מייזליש אבד"ק ווארשא ואמר הרי"מ לר' בעריש זלל"ה אם יש לו אמונת צדיקים כ"כ להאמין בעת שהה"ק היהודי זלל"ה מעלה עשן במקטרתו הלולקא מכוין הכוונות וכו' יוכל לנסוע לצדיק הדור ולהיות נקבע בלבו אמונת צדיקים ע"כ (נפלאות היהודי): :

ג. שמעתי מהה"צ ר' ישראל ממעזיבוז שליט"א שפ"א נתלהב אדמו"ר משטיפינעשט בעת אמירת הקידוש בליל ש"ק. עד שמגודל דביקות נתבלבל באמירת התיבות ואח"כ כשנח מעט אמר הנה שכחתי נוסח הקידוש והשיבו האנשים שעמדו אצלו. כמדומה שאדמו"ר שכח בעצמו ענה ואמר הייבט זיך אָן מיט חסידים כשאין יכולים לעשות קידוש. אומרים שזהו דבר גדול. אולם האמת היא הנה כבר אמרו חז"ל כל האומר ויכלו כאלו נעשה שותף להקב"ה והנה כאשר עושים שותפות יקר ערך כזה עם שותף יקר כהשי"ת מה מאד צריכים להתיישב היטב בדבר עם מי נכנסין לעסק השותפות היקר הזה:

ד. הוא הי' אומר כי לספר מאמר אחד מהצדיק בבוקר הוא חשוב כמו דף זוהר. שני מאמרים כנ"ל חשוב כמו שני דפים זוהר. ג' מאמרים כנ"ל איז גוט אין גוט - לספר מאמר מהצדיק בלילה קודם השכיבה חשוב כמו ק"ש. ב' מאמרים כנ"ל חשוב כמו ק"ש גדולה. ג' מאמרים כנ"ל איז גוט אין גוט כסבורים אתם שצריכים דוקא לספר אחר לחבירו, רק כמו ק"ש הוא בינו לבין קונו כמ"כ הסיפור מהצדיק יכול להיות בינו לב"ע:

ה. אמר אשר שום שוחד אין מועיל בעולם העליון רק השוחד שנותנים לשומרי הגבול והמיצר שבין מדינה למדינה שיניחו לעבור בכדי שיוכל לבוא להצדיק השוחד הזה מועיל בהעולם העליון:

ו. איש אחד מאנשי שלומו התנצל לפניו שיתן לו עצה איך לבוא ליראת שמים והשיב לו כ"ק הנה איתא באבות דע מאין באת וכו' אכן המדריגה הזאת לפי ערכך גדול הוא לפניך אבל אני אומר לך דע מאין באת שאם מקושר אתה לצדיק דע שבאת לביתך מרבך הצדיק. ולאן אתה היינו שצריך אתה לבוא עוד הפעם לפני רבך הצדיק והוא יכיר את מעשיך. ולפני מ"י אתה שצריך אתה לעמוד לפני הצדיק שנקרא מ"י נו"ן שערי בינה. עתיד ליתן דין וחשבון היינו שהצדיק עתיד ליתן דין וחשבון עבורך בעולם העליון:

ז. דבר בקדשו. ההפרש שיש בינינו לשאר צדיקים כי אצלנו כאשר נתעורר בלב אחד מאנשינו לבוא אלינו. מפשפש במעשיו קודם הנסיעה. שצריך לבוא לפני הצדיק שמכיר במעשיו. וכאשר בא אצלינו לוקחים ממנו כל התעוררות הנ"ל שהי' לו ונשאר בלא בלום. ואח"כ כשבא לביתו מתיישב בדעתו. מה זאת הי' לו אשר בהיותו אצל הצדיק. נתבטל ממנו התעוררות התשובה שהי' לו מקודם. אין זאת רק מחמת שלא תיקן מעשי' כראוי ומכין עצמו עתה ביתר שאת בהתעוררות תשובה ובא לפני הצדיק עוד הפעם ולוקחין ממנו גם זאת כנ"ל ובא לביתו ומתיישב עוד כנ"ל. כן היא המדה שמתנהגין עמו כל ימי חיי'. רק אימתי מחזירין לו כל הרהורי התשובה הנ"ל שעה אחת לפני פטירתו:

ח. סיפר אשר הה"צ הרב מאפטא זלל"ה. בתחלה הי' תלמיד לפני רבו גאון גדול שמו ר' מענדיל פ"א בא לו חשק גדול לנסוע להה"צ הק' רבי ר' אלימלך זלל"ה ובקש מרבו שיתן לו רשות ע"ז ונתן לו רשות באופן שיחזור תיכף וכאשר בא לפני הרבי ר' אלימלך. ענה ואמר להרב מאפטא הנה כתיב שום תשים עליך מלך. ופרש"י שתהי' אימתו עליך. וקשה מאי בעי רש"י בזה. ועוד היתכן שיצוה השי"ת לקבל עלי' מורא של בו"ד. אכן הענין הוא דמלך היינו הצדיק מאן מלכי רבנן. אמרו חז"ל. וזהו פירושו דהצדיק בודאי יש לו מורא ופחד מהשי"ת. וז"ש שתהי' אימתו עליך שאתה ג"כ תלמוד ממנו איך ליראה מהשי"ת ע"כ. ואח"כ חזר הרב מאפטא לביתו כפקודת רבו ובעבור איזה ימים התחיל לבעור בו החשק לנסוע עוד אל הרבי ר' מלך. אך הי' ירא מרבו הנ"ל ובא אבי' בחלום לרבו שאל יעכב אותו מלנסוע. ובא לפני הרבי רבי אלימלך ונעשה תלמידו:

ט. אמר בשם אבי' אדמו"ר מרוזין זי"ע ע"פ ותגזר אומר ויקם לך ועל דרכך נגה אור. כי עיקר הקדושה לשמור ברית המעור הרמוז בתי' ותגזר אומר [כלומר שגוזרין הערלה] וגם לשמור ברית הלשון הרמוז בתי' אומר וכאשר תשמור שני הבריתות האלו אז תהי' בבחי' צדיק גוזר והקב"ה מקיים - ואם תשאל מנין אדע עוד מה להשיב לכל איש ישראל הבא אלי לשאול עצה. ע"ז אמר ועל דרכיך נגה אור שממילא השי"ת יופיע לך אור בדעתך ותדע מה להשיב אם תהי' נשמר בשני קדושות הנ"ל:

י. עוד אמר בשם אבי' הה"ק מרוזין זי"ע אשר אם יקרה לאדם שריפה ר"ל היא פדיון ממיתה ר"ל. וסיים הוא זלל"ה והראי' ע"ז כי אם ח"ו נשרף להאדם אפי' בית קטן בעד סכום מועט הצעקה גדולת אצלו כאלו נשרף הון רב:

יא. אמר הנה חז"ל אמרו אין בן דוד בא אלא או בדור שכלו חייב. או בדור שכלו זכאי. אני חפצתי מאד שיבוא משיח בדור שכלו חייב. וביאר ד' דהנה כשעוזר השי"ת להאיש הישראלי שמתנהג ענינ' בטוב. רגיל לומר רבש"ע יודע אני שאיני שוה כ"כ נגד הטובות והחסדים שאתה עושה עמדי. ואם ח"ו להיפך שיבוא עלי' דינים ויסורים ח"ו מתנצל מאד ואומר רבש"ע איך בין גאר ניט אזוי זינדיג וואס די שטראפסט מיר אזוי. וזהו רצוני שיהי' כל טוב לישראל תמיד שיהי' דור שכלו חייב שיחייבו א"ע. ויאמרו שאינם זכאים כ"כ נגד הטוב שבא אליהם כנ"ל:ואדמו"ר הה"צ ר"י מס"ג זלל"ה בן אדמו"ר ריא מס"ג זלל"ה. אמר על מאמר חז"ל הנ"ל בזה האופן. רבש"ע הלא תמיד יש לך דור שכלו זכאי. כי הצדיקים במיתתם קרוים חיים וכמה צדיקים יש לך מעת בריאת העולם ועד עתה שחיים המה גם היום. והרשעים שישנם אינם מעכבים. כי הם בחייהם קרוים מתים וכמו שאינם דמיין ודור שכלו זכאי הוא:

יב. אמר על מנהג העולם בשתית לחיים אומרים לחיים עם כל הפירושים ואני אומר לחיים ולשלום. פי' א גאנצער לחיים וביאר הד' דהנה אומרים בר"ה וביו"כ החותך חיים לכל חי ומהו הלשון החותך. וכי החיים צריך חתיכה. אכן דהנה אם נגזר ח"ו על האדם שימות. והקב"ה ברוב רחמי' וחסדי' לא יחפוץ במות המת. מהפך הדין של מיתה על דלות ועני חשוב כמת. והנה חיי"ם מספרו עולה ס"ח. ד"ל מספרו עולה החצי מס"ח. וזהו החותך חיים. שחתכו לחצאין ונשאר דל. וזהו שאנו מבקשים שיהי' חיים שלם. שלא יהי' נחתך לחצאין. ויהי' חיים עם פרנסה וה' ישמרנו מדלות ומשפלות ח"ו:

יג. בהיותו בעיר יאס. ונאספו אלי' אנשי חסידי'. וספרו כי אבי' מרן הה"צ הק' מרוזין זי"ע הי' פ"א ביאס ורעשה הארץ. ותהום כל העיר וכבוד גדול עשו לו. ושאלו אותו מדוע כמה גדולי ישראל ואדירי התורה שכאו לכאן ואין קול ורעש כ"כ כמו שהי' אצל אבי' וכן אתם אדמו"ר בבואכם הנה יחלקו לכם כבוד גדול יותר מרבנים ולומדים - והשיב מה זאת לפלא בעיניכם הלא מקרא מלא הוא כתי' ובערת הרע מקרבך. ואח"כ וכל העם ישמעו ויראו:

יד. ואגב סיפר שאביו הה"ק מרוזין נתועד פ"א ביחד עם הה"ק הר"מ מסיוואראן זצלל"ה ועמדו שניהם אצל החלון ועברה אשה אחת ונרתע הרב מסיוואראן וקפץ הלאה ואמר שירא ממאחז"ל אסור להסתכל באשה וההצ מרן מרוזין לא קם ולא זע ממקומו. ואמר להרב מסיוואראן כתי' אל תצורם פי' לא יהי' בעיניך כצורה ואל תתגר בם מלחמה היינו מלחמת היצר:

טו. בשבתו על סעודת נשואין מבנו הה"צ ר' מתתי' שליט"א ונמשך הסעודה עד אור הבוקר ופתאום קרא ליתן מים ליטול ידי'. ואמר לפלא הידים בעצמם מרגישים בעת שצריכים נטילה. ואח"כ אמר כלנו האחים בני אבינו אנחנו אבל לקבל עלי' לרבי הוא רק אחד. והתחיל לחשוב את האחים הקדושים הה"צ הר' שלום יש לו הצורה של אבינו. אחי הר' אברהם יעקב מס"ג לקח את המוח מאבינו. אחי מלעווי יש לו השפלות מאבינו. אחי הר' דוד משה מטשארטקוב יש לו היראה מאבינו. ואחי הר' מרדכי שרגא מהוסיאטין יש לו המושכל הראשון של אבי ויתר המעלות לקחתי אני לי ע"כ: